

Ramazan Yaman Fen Lisesi Gençlik Çalıştayı Kriz Komitesi Çalışma Rehberi

1-Komite Divanından Mektup

2-Tarihsel Süreç

3- Hedef Ülkeler ve Özellikleri

4-Ekler

2026

RAYFELGÇ

1-Komite Divanından Mektup

Sayın Katılımcılar;

Ekibimiz tarafından 16-17 Mayıs tarihinde gerçekleşecek Ramazan Yaman Fen Lisesi Gençlik Çalıştayı'nda sizlerle Kriz Komitemizde çalışacak olmaktan büyük memnuniyet duyarız. Bu sene Kriz Komitesinin temel gündemi 1. Dünya Savaşı'nın hareketları,diplomatik pazarlaması,antlaşmaları ve kaynak yönetimi ile beraber tekrardan simüle edilmesi ve yorumlanması olacaktır. 2 gün boyunca sizlere tartışma,direktif yazma ve planlama için geniş kapsamlı süre verip ardından uygulayacağımız güncellemelerle komitemizde tarihsel aksiyonu ve gelişmeleri iliklerinize kadar hissedeceksiniz.Komiteyle ilgili çalışmalarınızı ve ortaya atacağınız fikirleri çalışma rehberi ile sınırlandırmamanızı ve kriz komitesinin yüksek aksiyon özgürlüğünden sonuna kadar yararlanmanızı tavsiye ederim.Eğer ilgili bir sorunuz ve merak ettiğiniz bir nokta olursa Komite Divanı sizinle iletişime açıktır. İletişim bilgileri aşağıda yer almaktadır.

Batu Sönmez- batusonmezedirne@gmail.com

Kayra Çağlayan- kkayracaglayan@gmail.com

2026

2-Tarihsel Süreç

a)Savaşa giden Süreç

19. yüzyıl sonları Avrupa için yeni bir dönemin kapısını aralayan nitelikteydi. Pek çok ulus devletleşmesi sürecini tamamlamış, ülkeler arası siyasi krizler gerek uzlaşmayla (1870 Berlin Konferansı) gerekse kan ve demirle çözüme ulaştırılmış. Dönemin üst düzey diplomatları dünyadaki yeni küresel süper güçlerin olası çatışma bölgelerinde pazarlık yaparak kısa süreli bir barış çağı yarattı. Aynı şekilde iş adamları da Sanayi Devrimi ile ortaya çıkan yeni ekonomik modellerle büyük kâr ediyordu. Bu kısa süreli zenginlik ve barış süreci çok uzun sürmeyecekti. Kaliteli diplomasi ve uzlaşmacı barış çoğu ülkede yerini militarist bir rövanşizme bıraktı. Barış döneminde de çıkar uyuşmazlığı mevcuttu ama hiçbir zaman tam bir bloklaşma (Örn: Üçlü İttifak 1881) mevcut değildi. Bu barış sonrası dönem ve militarist anlayış çoğu devleti müzakereden ziyade silahlanmaya yöneltti. Sadece devletler ve imparatorluklar arası çatışma da yoktu. O dönem ortaya çıkan tek uluslu ya da gücünün ve hakimiyetinin neredeyse tamamını tek ulustan sağlayan devletler vardı (Avusturya Macaristan ve Osmanlı hariç). Bundan dolayı kendi hakim devletine sahip olmayan uluslar da artan bu milliyetçi akımdan payına düşeni almıştı. Artık Balkanlar, Alsas Loren ve Güney Alpler gelişme sürecinde uzun yol katetmiş ülkeler için birer kaynayan kazandı. Bu süreç kurulan barış sürecinin kâr odaklı ve temelsiz bir yapıda olduğunu göstermişti. Fakat geri dönüş kalmamıştı ve Avrupa devletleri olanca gücüyle birbirini yok etmeye hazırды. Trablusgarp, Balkanlar, Fas'taki çatışmalar artık ve Picardie'deki askeri manevralar, savaş uçakları, askeri miğfer gibi teknolojiler... Bunların hepsi Büyük Savaş'a yapılan bir ön hazırlık niteliğindedeydi. Avusturya Arşidükü Franz Ferdinand'ın vurulması gibi ulusal çaplı bir olay bile bütün kıtayı birbirine katmaya hazırды. Nihayetinde öyle de oldu. Önce Avusturya-Macaristan İmparatorluğu Sırbistan'a kabul edilemeyecek derecede ağır 10 maddelik bir ultiatom gönderdi. Sırbistan doğal olarak reddetti ve Avusturya Macaristan Sırbistan'a savaş ilan etti. Ardından Balkanlardaki çıkarını gözeten Rusya, Avusturya Macaristan'a; Almanya, Rusya'ya, Fransa da Almanya'ya savaş ilan etti.

b)Avrupa Yanıyor (1914)

Almanya'nın temel planı 1905 yılında Alman İmparatorluğu Genelkurmay Başkanı Alfred von Schlieffen tarafından ortaya atılan "Schlieffen Planı" idi. Plan basitçe Fransa'nın Alman sınırında kurduğu güçlü savunma yapısını Belçika üzerinden dolanarak boşa çıkarmayı ve bu sayede Fransa'nın hızlı düşmesini öngörüyordu. Bu sayede Almanlar olası bir senaryoda iki cepheli savaşa girmek zorunda kalmayacaktı. Ancak evdeki hesap Almanlar için çarşıya uymadı. Belçikalılar Liege muharebesinde 3 ay boyunca Almanları tuttu. Bu sırada Londra Protokolü'nden dolayı Birleşik Krallık da Almanya'ya savaş ilan etti ve Fransa'nın kuzeyine asker çıkardı. Ayrıca Rusya düşünüldüğü kadar hızlı bir sürede ordusunu Alman sınırına nakletmeyi başardı ve Avusturya Macaristan'ı Galiçya'dan atmıştı. Almanlar güç bela Belçikayı geçtikten sonra 1. Marne Muharebesi'nde bombardıman uçaklarının ve İngiliz-Fransız ortak taarruzunun kurbanı oldular. Ancak Almanlar burada durmadılar. Tannenberg'de Rusları bataklığa saplayıp beklenmedik bir galibiyet ve 29 Ekim 1914'te Rusya'nın Sevastopol ve Odessa limanlarını bombalayan iki Osmanlı zırhlısı, ardından Osmanlının savaşa girmesi onların yararına dokunan gelişmelerdi.

c)Siper Savaşı ile Tanışın (1915)

Almanlar 1. Marne'den geri püskürtüldükten sonra Marne Nehri'nin doğusuna siper kazarak tutunmaya çalıştı. Aynı şekilde İngiliz, ve Fransız orduları da onlara aynı şekilde siper kazarak cevap verdi. Savaş boyunca Batı Cephesini kilitleyecek siper savaşı bu şekilde ortaya çıktı. Bu noktadan sonra ordular birbirlerini mağlup etmek için değil olduğunca yıpratma için çeşitli savaş teknikleri ve teknolojileri geliştirdiler. Hardal ve klor gazları, siper akıncıları, çelik miğferler ve lav makineleri bunlardan bazılarıydı. Bu sırada Doğu Cephesi daha büyük gelişmelere sahne oldu. Alman Genelkurmayı bu sefer "iki cepheli savaş"tan kurtulmak için ilk Rusya'yı düşürmeye odaklanmıştı. 1915 yılında Avusturya Macaristan'ın ortaklığı ile başlatılan Gorlice-Tarnow taarruzu buna en büyük örnektir. Ruslar bu taarruz sonucu Baltıklar ve Polonya'dan büyük

ölçüde atılmıştı. Bu süreçte de 2 milyon asker kaybedip bozguna uğradılar. Osmanlı İmparatorluğu ise Sarıkamış harekatında yaptığı büyük hataların bedelini ödüyordu. Balkanlar da karıştı. Sırbistan savaşın başından beri Avusturya Macaristan'ı tutmayı başardı. Bu durumda Almanlar Bulgarları da Sırlara karşı kışkırtarak onları da savaşa dahil etmişti. Bu durum Sırbistan'ın işgal edilmesine yol açtı. İngiliz ve Fransızların da eli boş durmadı. Doğudaki müttefiklerine yardım etmek onları Almanların tek hedefi olmaktan çıkaracaktı. Dolayısıyla Rusya'ya yardım eli uzatmak ve İttifak devletlerinin zayıf halkası Osmanlıyı erkenden saf dışı bırakmak için Çanakkale Boğazı'ndan sırasıyla büyük çaplı deniz ve kara hareketleri denendi. Lakin Osmanlı'nın bölgede hatırı sayılır savunma hattı ve güçlü stratejisi (Mustafa Kemal Atatürk'ün yarbay olarak inisiyatif alması) İngilizlerin hem bölgede ilerlemesini durdurdu hem de onları geri çekilmeye zorladı. Fakat Osmanlıya karşı savaştıkları tek cephe Çanakkale değildi. Süveyş'teki zayıf Osmanlı taarruzunu püskürttüler ve Osmanlı aynı cepheyi Filistin'e taşıdı. Irak'ta, Süveyş İle eş zamanlı olarak açılan cepheyi bu yıllarda seri muharebeler kazanarak büyüttüler (Şuaybe Muharebesi, Ammare ve Nasriye'nin işgali). Fakat Kut'ül Amare'de yenilmeleri Irak'ta elde edecekleri zaferi 1 yıl geciktirdi. Aynı dönemde Güney Alpleri ve Adriyatik Denizi'nde Avusturya Macaristan İle sorun yaşayan İtalya'yı pazarlık yaparak kendi taraflarında savaşa itmekte başarılıydılar. İtalya'nın savaşa girerken dirençli bir ordusu ve vizyoner komutanları yoktu. O yüzden ilk başta Avusturya Macaristan'a karşı ilk etapta intihar sayılabilecek taarruz girişimlerinde bulundular (İsonzo Nehri kıyısındaki 6 muharebe). Avusturya Macaristan da benzer şekilde koordine eden, yenilikten uzak bir orduya sahipti. Üstüne üstlük İtalya gibi ulus devlet olmadığı için halkı savaşa iten o milliyetçi motivasyondan çok uzaktı. Bu durum onları İtalyanların zayıf yönlerini kullanmaktan uzak tuttu.

2026

d)Kritik Eşik (1916)

1915' teki büyük cepheleşme ve savaşın geniş coğrafyaya yayılması,1916'da iki tarafın da aşması gereken kritik bir eşığe getirdi. Artık cepheler ve savaş alanları belliydi. Yapılması gereken düşmanı potansiyel büyük muharebelerde yenip mümkün olduğunca çabuk bir şekilde yıpratıp savaştan düşürmektir. İlk büyük girişim Batı Cephesinden geldi. Almanlar Şubat 1916'da Paris'e 80 km

uzaklıktaki Verdun kasabasına büyük çaplı bir hücum başlattı. Sadece 1. günde 1 milyona yakın top mermisi kullanıldı. Toplam harcanan mermi sayısı 21 milyon olduğu söylenir. Almanlar için toplam zayıat 330-350 bin civarı idi. Fransızlar için de benzer bir bilanço söz konusu idi. Ordu, lojistik ve ağır silah gücünün önemli bir kısmını buraya kanalize ettiler. Toplam kayıp onlar için 380-400 bin arası (Savunmacıların saldıranlardan fazla kayıp verdiği tek savaş), harcadıkları top mermisi miktarı 15 milyon civarı idi. Sonuç ise iki ülke için de tatmin edici sayılmazdı. Zira Fransızlar askeri dirençlerini yitirmiş ve ilerleyen dönemlerde ordu içi isyanlara sebep olmuş ve Batı Cephesinde İngiliz-Fransız arası dengeli dağılan yükü İngilizlerin üstüne bindirmişti. Bunun en büyük örneği Verdun'daki Alman odağını kaydırmak için yapılan Somme Taarruzu'dur. İngilizler her ne kadar ilk gün 50.000 asker kaybetse ve savaşın sonunda yalnızca 10 km ilerleme elde edebilmiş olsa da (İngiliz harp tarihinde kara gün olarak geçer.) bu savaşta Alman ordusunu yıpratmış, tank teknolojisini devreye sokmuş ve Verdun'daki durumu kendi lehlerine değiştirmişti. İki savaştan da alınan başarısız sonuçlar Almanları savaş boyunca direndikleri son nokta olan Hindenburg hattına çekilmeye zorlamıştı. Bu esnada Doğu Cephesi de hareketliydi. Ruslar Verdun'da zor durumda kalan müttefiklerine destek çıkmak için Doğu Cephesi hattında 450 km lik bir hat boyunca dört önemli nokta üstünden büyük bir taarruz hareketi başlattı. Taarruz Avusturya hatlarını delerek Avusturyalıların 150 km boyunca geri çekilmesine ve 200.000 civarı Avusturya askerinin teslim olmasına muvaffak oldu. Üstelik Almanlar Verdun Muharebesinden bölgeye 15 tümen kaydırmış ve bu da Verdun'daki odağının dağılmasına sebep olmuştur. İttifak devletlerinin bu taarruzda 1.500.000 civarı kayıp vermesi ve Avusturya'nın çok uluslu ordusunu disiplinde tutacak subay kadrosunun önemli kısmını savaşta yitirmesi, Alman takviyesi olmadan hareket yapamaması demektir. Üstüne üstlük İtalyanlara karşı elde etmek üzere olduğu yarma hareketini iptal edip Alpler'deki kazanımlarından da oldular ve aynı vakit Romanya'nın savaşa girmesiyle (3.5 ay direndikten sonra Bükreş düştü) yeni bir cepheyle meşgul olmak zorunda kaldılar. Ancak Rusya'nın da bu büyük ölçekli taarruzdan sonra arıza ışığı yanıyordu. Verdikleri kayıp 1.300.000 civarıydı. Ordu lojistik açıdan çökmüş, sevk ve idare sıkıntısı baş göstermiş, askerlerin savaş motivasyonu tükenmişti. Bütün bunlar 1917'de ortaya çıkacak Bolşevik Devrimi'nin ayak sesleriydi.

e) Ayakta Kalan Kazanır (1917)

1915'teki cepheleşme, 1916'daki savaşın kaderini yazan birkaç kritik muharebe sonucunda çoğu devlet askeri güç bakımından yıpranmış sayılırdı. Savaşın komuta kademesi ve siyasiler bakımından en kaotik dönemi denilebilecek bu dönemde bazı ordular eskisi gibi büyük meydan muharebesi ve hareket yürütme kabiliyetlerinde önemli ölçüde kayıp söz konusuydu. Başlıca örneklere Fransa'nın Nivelles Taarruzu verilebilir. Fransızlar Alman hattını yeni açık alanda savaş stratejisi ile 48 saat içinde çökertmeyi planlasa da ters tepmiş, Fransızlar açık alanda Alman topçusunun hedefi olup erimiş ve 180.000 civarı kayıp verip kazançsız çıkmışlardı. Bu başarısızlık aynı zaman içinde Fransız ordusunda itaatsizlik ve isyan eylemlerinde artışa sebep olmuştu. Fransız genelkurmay başkanının istifası da cabasıydı. Doğu Cephesinde de benzer ama daha felaket bir örneğe yer verilebilir: Kerensky Taarruzu. Şubat Devrimi ile başa gelen Geçici Rus yönetimi tıpkı Fransızlar gibi güçlü bir yumrukle Almanları Doğu Cephesinde nakavt etmeyi planladı fakat bu sefer Fransızlardan daha kötü bir şekilde yenildiler, geri çekildiler ve geçici hükümet artık Rusya içinde kendilerine muhalif Kızıl orduyla savaştıydı. Bu noktadan sonra Doğu Cephesinde Almanların önünde tehdit olabilecek bir ordu bulunmuyordu (1918 Faustlach operasyonu buna iyi bir örnek). Bir başka örnek Alplerde İtalya'ya ait 12. İsonzo Muharebesi'nde (Caporetto olarak da geçer) Almanlar Avusturya'nın yanında bulunup Batı Cephesinde geliştirdikleri sızma taktiklerini uyguladılar. Bu sızma taktiği İtalyan hatlarında şok etkisi yarattı. Öyle ki 150 km boyunca geri çekilip bu çekilme esnasında 260.000 civarı kayıp verdiler. Bu ölçüde bir toprak kaybı İtalyanları işgal edilebilir bir konuma sokmuştu. Savaş boyunca yanlış stratejilerden büyük kayıplar veren İtalya genelkurmay başkanını tasfiye etti. Bu noktada İtilaf Devletleri tükenmişti fakat kendileri bu noktada yeni aktörler kazanmıştı. 1917 Zimmerman Telgrafi olayı ile ABD Almanya'nın kendisini savaştan uzak tutması için Meksika ile yaptığı anlaşmayı fark etti ve Nisan 1917'de Almanya'ya savaş ilan etti. Yunanistan'da Alman yanlısı kral ile İtilaf devletleri tarafında girmek isteyen Başbakanın tarafları arasındaki siyasi çekişme sonucu iç savaş Başbakan lehine sonuçlandı ve Yunanistan İtilaf Devletleri tarafında savaşa girdi. 1916'da düşen Romanya, Moldova'da Fransız desteğiyle ordusunu yeniden topladı ve 1917 sonuna kadar Alman ilerleyişini durdurdular. Nivelles Bozgunu'nda dağılan Fransızlara yardım etmek için 3. Ypres Muharebesine girişip Almanlarla beraber çamura

saplandılar. Aynı yıllara gelindiğinde Suriye-Filistin ve Irak Cephelerinde yeni gelişmeler söz konusuydu. Mart 1917’de Bağdat ve Aralık 1917’de Kudüs düştü (Osmanlı 1. ve 2. Gazze Savaşı’nda başarılı olsa da 3. Gazze’de İngilizlere engel olamadı ve dolaylı yoldan Kudüs’ün düşüşüne sebep oldu.). Arap İsyanları (1916’dan beri) patlak verdi ve Akabe’nin ele geçirilmesinde faydalı oldular. Ortadoğu’yu diplomatik açıdan kızıştıran bir hamle de “Balfour Deklarasyonu” ile Filistin civarında Yahudilerin yerleşeceği bütün dünyaya duyurulması oldu. Bütün bunlar İngilizlerin kendi tarafını halen savaşta tutabilmek için yaptığı bir kaç askeri, diplomatik ve siyasi hamle idi ve o döneme kadar bütün savaşın bilançosu ele alındığında İngilizler en az zarara uğrayan devlet sayılabilirdi çünkü kendi anavatanlarında savaş görmemişlerdi. Sayılan bir kaç hamle ile bu avantajlarını sonuna kadar kullanmış sayılırlardı ancak hala Almanların söyleyecekleri birkaç söz vardı.

f) “Bütün Savaşları Bitiren Savaş” (1918)

1918’e gelindiğinde “Ayakta Kalan Devletler” kendi aralarında sonucu belirlemek için “Büyük planlar” peşindeydi. İlk hamle Almanya’dan geldi. 1918 Şubatı’nda Brest Litovsk Antlaşması ile Sovyet yönetimi tam barışı sağladı ve Doğu Cephesindeki bütün askeri faaliyetlere son verip başta Batı Cephesi olmak üzere diğer cephelere yoğunlaştılar. Mart ayında Batı Cephesinde Kaiserschlacht (Diğer adıyla bahar taarruzu) adında geniş kapsamlı bir taarruza başladılar. Saldırı tek değil 5 farklı harekattan oluşuyordu. Amacı ise Alman İmparatorluğu son kaynaklarını da tüketmeden ve Amerikan takviyesi yetişmeden Fransa’yı düşürmek ve Britanya’yı sahile hapsedmekti. Nitekim ilk taarruzlar gayet etkili oldu. Fransa’nın başkenti Paris’e 60 km kadar yaklaşp daha öncesinde ilerlemedikleri kadar ilerlemiştiler Fakat her taarruzda daha da zayıflıyor ve daha çok kayıp veriyordu Alman Ordusu. 5. taarruza gelindiğinde ise tamamen durdurulmuş ve geri püskürtülmüşlerdi. Artık Alman İmparatorluğu’nun da “Ayakta kalan” bir ordusu yoktu. Kalan süreçte dirençli ve deneyimli İngiliz Ordusu, yeniden organize olmuş Fransız kuvvetleri ve Amerikan takviyeleri Almanlara son darbeyi Ağustos ayında başlatıkları “100 Gün Taarruzu” ile vurdu. Bu süreçte Bahar Taarruzu’nda elde ettiği bütün kazanımları kaybeden Almanya son dayanağı Hindenburg Hattından da atılmış ve savaşamayacak duruma gelmişti. En sonunda 11 Kasım’da ateşkes imzalanıp Batı Cephesi İtilaf devletlerinin kesin galibiyetiyle kapanmış oldu. Aynı süreçte İngilizlerin, Fransızların ve İtalyanların bölgeye yaptığı askeri yığınak ve diplomatik girişimler (Yunanistan, Romanya kazanımları ve Sırp Ordusunun

yeniden toplanması) 1918 yılında meyvesini vermeye başladı. O ana kadar gelindiğinde Bulgar Ordusu Almanya'dan yeterince ikmal ve destek alamıyordu ve itaatsizlik ve iç isyanla baş ediyordu. Mayıs ayında yoğun Fransız desteğini almış Yunan Ordusu tarafından Skra di Legen Muharebesi'nde yıpratıldılar ve Eylül 1918'de başlatılan Vardar Taarruzu ve Dobro Polye Muharebesi ile Makedonya'ya girip Bulgar Ordusunu saf dışı bırakmayı başardılar ve aynı ayın sonunda Selanik Antlaşması ile ateşkesi imzaladılar (Taarruza Fransızlar 8, Yunanlar 10, Sırpalar 6, İngilizler 4 ve İtalyanlar 1 tümenle katılım gösterdi.). Orta Doğu ve İtalya cephelerinde de İtilaf devletleri lehine bir çözülme söz konusuydu. Filistin- Suriye cephesinde yıl boyunca sessiz kalsa da İngilizler 1918'in Eylül ayında çok büyük bir taarruza geçtiler ve Nablus muharebesinde Osmanlı'nın 4,7 ve 8. Ordularını imha ettiler. Osmanlı Ordusu taarruzun sonunda Suriye'den çekildi ve günümüz Türkiye sınırına yakın bölgelere intikal etti. Irak'ta da İngilizlerin durduğu nokta Musul'du. Hem Suriye hem de Irak'ta alınan ağır yenilgilere rağmen Osmanlı Devleti Kafkasya'da Rusların çekilmesi ile oluşan boşluktan istifade edip Kafkas İslam Ordusu'nu kurup Bakü'yü ele geçirdi. Ancak 30 Ekim 1918'de imzalanan Mondros Ateşkesi ile ordu silah bıraktı. Alplerde ise aktifleşen İngiliz-Fransız desteği söz konusuydu. Destek meyvesini verdi ve Haziran ayında gerçekleşen Piave Nehri Muharebesi sonucu İtalyanlar 1917'de çekildikleri Piave Nehri hattında Avusturyalıları durdurdu ve ekim ayında karşı taarruza kalkıp Vittorio-Veneto muharebesinde çok kesin galibiyet elde edip 300.000 Avusturya askerini esir aldı. Ardından 3 Kasım'da Villa- Guisti ateşkes antlaşması ile Alpler cephesini de kapattılar.

g)Barış Antlaşmaları(1919)

Birinci Dünya Savaşı sonucunda diplomatik değişimler için toplanan Paris Barış Konferansında 4 mağlup devletle ayrı ayrı barış antlaşmaları imzalandı. Alman İmparatorluğu için Versay, Avusturya Macaristan ile Saint-Germain(Bu antlaşmada Avusturya ve Macaristan ayrıldı,Macaristan ile Trianon antlaşması imzalandı.), Bulgaristan ile Neuille ve Osmanlı ile Sevr Antlaşması imzalandı. Versay'da Almanya savaş tazminatı ödedi, ordusunu 100.000 asker ile kısıtladı, Alsas-Loren'i Fransa'ya Danzig Koridorunu'da Polonya'ya teslim etti.Saint-Germain ve Trianon ile Avusturya ve Macaristan iki bağımsız devlet oldu ve imparatorluğun diğer bölgeleri bağımsız ülke haline geldi(Yugoslavya,Çekya).Bulgaristan Neuille Antlaşması ile Batı Trakya'yı

Yunanistan'a teslim etti ve ordusunu kısıtlamayı kabul etti. Osmanlı İmparatorluğu Sevr Antlaşması ile Boğazları uluslararası komisyona bıraktı ve Anadolu'nun çoğu şehrini İtilaf Devletleri arasında bölmek zorunda kaldı(5 antlaşma içinde etkisini en az göstermiş antlaşmadır. Bu özelliğini istiklal savaşı ile İtilaf güçlerini Anadolu'dan atmış TBMM Hükümeti'ne ve Başkumandan Mustafa Kemal Paşa'ya borçlu).

2-Hedef Ülkeler

a)Alman İmparatorluğu

Nüfus: 65 milyon

Yüz Ölçümü: 540.000 km²

Yönetim Biçimi: Federal Anayasal Meşruti Monarşi

Yaygın Dil: Standart Almanca

1871'de Otto von Bismarck ve Prusya Ordusu önderliğinde birleştirilen Alman devletlerinden kurulan İmparatorluk daha önce görülmemiş bir hızla gelişti ve kısa sürede sanayi, bilim ve askeri güç bakımından Avrupa'daki en güçlü ülkelerden biri haline geldi. Bismarck'ın kurduğu komplike birlikler ve antlaşmalar zinciri(Özellikle Avusturya ve Rusya arasında barış sağlarken bir yandan da Fransa'yı olası müttefiklerden izole bırakan Üç İmparatorlar Birliği ve Osmanlı ile ilişkileri güçlendirirken Almanya'nın gücünü dünyaya gösteren Berlin-Bağdat demiryolu) sayesinde barış bir süre korunmuş olsa da yeni kaiser II. Wilhelm'in atılgan tavrı, Bismarck'ın görevden alınmasıyla kurmuş olduğu diplomatik düzenin yıkılması, İngilizlerle girilen deniz rekabeti ve müttefiklerinin anlaşmazlıkları Alman İmparatorluğunu zor günlerin beklediğini gösteriyor.

Başlıca Motivasyonlar

- 1871 savaşı sonrasında Alsas-Loren'i kaybeden Fransa'nın Alman İmparatorluğuna karşı düşmanca politikaları
- Büyük Britanya ile Almanya arasında şiddetlenen deniz üstünlüğü yarışı
- Afrikadaki sömürge topraklarını genişletme politikası

b) Amerika Birleşik Devletleri

Nüfus: 99 milyon

Yönetim Biçimi: Federal Başkanlık Cumhuriyeti

Yüzölçümü: 9.6 milyon km²

Yaygın Dil: İngilizce

1774 yılında bağımsızlık ilan edip o yıllardan beri hem topraklarını büyüttü hem de ekonomisini geliştirdi. 20. yüzyıla gelindiğinde Dünyanın en büyük devleti olmasa da en güçlüsü olmaya aday sayılırdı. Sanayileşmeyi ülkenin önemli noktalarına taşımış, dünya genelinde etkili ticaret pazarlarına ev sahipliği yapan, ekonomisi hızlı büyüyen, Panama Kanalı ve Veracruz Limanı gibi projelerle Avrupalı devletlerin sözünün geçmediği Karayipler ve Latin Amerika'da söz sahibi olmaya çalışan (Monroe doktrini) diri bir devletti ABD. Avrupa'daki güç rekabet ortamını kendi kalkınması için fazla kaotik buluyor ve tarafsız bir politika güdüyordu. O dönemler için "yükselen dev" olan ABD uyanmayı bekliyor.

Başlıca Motivasyonlar

- Dünya genelinde (Özellikle Atlantik) ticari pazarı ve hammadde akışını korumak ve kendi lehlerine işletmek
- Karayipler ve Latin Amerika'da söz sahibi devlet ve başlıca sömürgeci olmak
- Avrupa'nın iç işlerine karışmadan izolasyoncu politikalarını devam ettirmek

c)Avusturya Macaristan İmparatorluğu

Nüfus: 51 milyon

Yüz Ölçümü: 621.000 km²

**Yaygın Dil: Avusturya Almancası, Batı Slav Dilleri(Lehçe,Çekçe,vb.),
Güney Slav Dili(Sırpça,Hırvatça,Boşnakça), İtalyanca**

Yönetim Biçimi: İkili Monarşi

Yaklaşık 300 yıl Kutsal Roma himayesinde bir krallık olarak varlığını sürdürüp bu esnada Orta Avrupa'nın en büyük krallığı ve sonrasında imparatorluğu olan Habsurg Hanedanının en büyük eseri sayılabilecek bu devlet 20. yüzyıla gelindiğinde Osmanlı İmparatorluğu gibi "Kaynayan kazan" ve "Hasta adam" ünvanlarını Osmanlı kadar olmasa da sahiplenirdi. Ancak Avusturya Macaristan yöneticileri imparatorluğun üzerindeki kara bulutları uzaklaştırmak için tek çarenin kan dökmek olduğunu düşünüyor ve imparatorluktan kopan bazı parçaları geri alıp(1878 Bosna en iyi örnek) imparatorluğun doğal rakiplerini(Başta Rusya ve Sırbistan) yakın müttefikleri Alman İmparatorluğu ile beraber saf dışı edecek bir planlamanın tam içindeydi. Ülke gerçekte bunları gerçekleştirecek kapasiteye sahip değildi.1859 yılında 2. İtalya Bağımsızlık Savaşını 1865 yılında Prusya ve İtalyanlar ile girişilen savaşta ordu etkisiz kalmıştı.Ardından 1867 yılında Macarların hak talebiyle daha çok baskı yapması sonucu taht ikiye ayrılmış ve Macarlar da kendilerine özerk bir ülke ve imparatorluk içinde yüksek temsil hakkı edindi. Bütün bunlara rağmen Avusturya halen eski zamanlardaki güçlü imparatorluk yapısını ayakta tutmak için kan dökmeyi ve zamanında çatıştığı ülkelerle ortak çıkar paydasında bir araya gelmeyi göze alacaktı(Almanya, İtalya ve Osmanlı)(Üçlü İttifak-1883)fakat elbette hepsiyle de yolu çıkarları çakışana kadar sürebilirdi. Avusturya dış politikada hedefleri olan ama iç meseleleri daha çok dert edinmesi gereken bir devletti.

Ekonomisini bölgeleri arasında ustalıkla dağıtan Avusturya döneminin en büyük 4. ekonomisine sahipti. Sanayisi, imparatorluğun kuzeyinde ve batısında(Bohemya ve Avusturya) geliyorken tarım ve hayvancılık doğudaki

Macaristan'ın geniş ovalarında hayat buluyordu. Bu ekonomik bölüm imparatorluktaki hiçbir azınlığın kendi başına güçlenip ayrılamaması için özellikle yapılmıştı. Özerk bölgeler için Avusturya'ya bağlılık hayati bir zorunluluktur.

1866'da Prusya'ya karşı yenilgisinden sonra mutlakiyetçiliği terk edip anayasal parlamento ile eşitlik ideali üzerine federal bir devletması yerine Macarların baskısı sonucu 1867'de ikili monarşi kuruldu. İkili Monarşi, her iki kanadını da ayrı parlamentolara sahip anayasal monarşiler olarak örgütledi. Hükümdar, ordu ve dış politika her iki taraf için ortaktı; diğer konularda ise her biri bağımsızdı. Avusturya içindeki uluslara verilen geniş özgürlüklere rağmen ulus sorunu sürüyordu.

1877-1878 Osmanlı-Rus savaşından(93 Harbi) sonra Berlin Kongresinin kararıyla Osmanlıya bağlı olan Bosna-Hersek Avusturya tarafından işgal edildi. Avusturya-Macaristan yönetimindeki Bosna, balkanlardaki Rus etkisine ve Sırp genişlemesine bir tehdit oluşturdu. Bosna'nın bir "model koloni" olması için bir dizi sosyal ve siyasi reformlar yapıldı. İşgalinden 30 yıl sonra kağıt üstünde halen Osmanlı'nın olan Bosna-Hersek vilayeti İkili Monarşi tarafından resmi olarak ilhak edildi ve İkili Monarşi tarafınan ortak yönetilen Bosna-Hersek Kondominyum'u kuruldu. Bu gelişme hem bölgede yaşayan Müslümanları ve Ortodoks Hristiyanları hem de Slav milliyetçilerini sinirlendirdi ve kısa sürede bir iç krize dönüştü. Eşitsizliğe uğrayacaklarından korkan Müslümanlar ve Sırlar birlikte direndiler. Balkanların üzerinde savaş bulutları toplanırken Avusturya-Macaristan yüz yılın en zor sınavından geçmek üzere

2026

Başlıca Motivasyonlar

- Sırbistan,Rusya ve İtalya ile yaşadıkları toprak sorunları ve eski hacmini geri kazanmak isteyen imparatorluk
- Ülke genelinde başlıca azınlıkların tıpkı Macarlar gibi ayrılık ve bağımsız olma talepleri ve imparatorlukla olan zayıf bağları

- Artan Slav milliyetçiliğine karşın çok uluslu ve çok dinli bir yapı kurma isteği

ç)Bulgaristan Krallığı

Nüfus:4,58 milyon

Yüzölçümü:110.000 km2

Yönetim Şekli: Meşrutî Monarşi

Bulgaristan, 1908’de Osmanlı’dan tamamen bağımsızlığını ilan eden genç ve hırslı devlet. Genişleyen ordusuyla Balkanlar’ın en güçlü devleti olmayı hedefliyordu, Bulgaristan “Balkanların Prusyası” idi. Özellikle “Büyük Bulgaristan” fikri çok güçlüydü; yani Makedonya, Trakya ve bazı Balkan bölgelerini topraklarına katarak Ayastefanos antlaşmasını yeniden yaşatmak istiyordu. Ülkenin başında Çar I. Ferdinand vardı. Siyasette milliyetçilik yüksekti, ordu siyasette etkiliydi ve kaybedilen toprakları geri almak istiyordu. Bulgar halkı ve yönetimi özellikle Balkan Savaşları sonrası büyük bir öfke içindeydi. 1. Balkan Savaşı (1912) sırasında Bulgaristan Osmanlı İmparatorluğu’na karşı Sırbistan Krallığı, Yunanistan Krallığı ve Karadağ Krallığı ile birlikte savaştı. Osmanlı’yı ağır yenilgiye uğrattılar ve Bulgar ordusu Midye-Enez hattına kadar geldi. Bu savaş sonunda Bulgaristan çok güçlenmiş görünüyordu. Ancak toprak paylaşımında sorun çıkması ve adil olmaması üzerine 2. Balkan Savaşı (1913) başladı. Bulgaristan özellikle Makedonya’yı ve Selanik’i tamamen kontrolü altına almak istiyordu. Bunun üzerine Bulgaristan eski müttefiklerine saldırdı ancak Sırbistan, Yunanistan, Romanya ve Osmanlı aynı anda Bulgaristan’a karşı savaşa girdi. Ağır yenilgi alan Bulgaristan ilk savaştaki kazançlarının çoğunu kaybetti.

Bulgaristan’ın ekonomisi büyük ölçüde tarıma, köylü nüfusa ve küçük sanayiye dayanıyordu. Sanayi bakımından Batı Avrupa devletlerinin çok gerisindeydi. Ama savaşçı nüfusu ve disiplinli ordusu sayesinde askerî açıdan ciddiye alınan bir devlettir. Bulgar ordusu Balkanlar’ın en deneyimli ordularından biri

sayılıyordu. Özellikle disiplin, seferberlik hızı, topçu kullanımı konularında güçlüydü. 1912-1913 Balkan Savaşlarında çok deneyim kazanmıştı. Avrupa'daki büyük devletler Bulgar ordusunu küçümsemiyordu. Bu yüzden hangi büyük güç ona toprak vaat ederse ona yaklaşmaya hazırdı. Rus İmparatorluğu ve Bulgaristan ilişkileri eskiden ikisinin de de Slav ve Ortodoks olması nedeniyle yakın olsa da Rusya Balkan Savaşları sırasında Bulgaristan'dan uzaklaştı. Balkanların Prusyası'nın kapısı ona eski müttefiklerine karşı intikam vadeden her güce açık.

Başlıca Motivasyonlar

- Balkan Savaşlarında kaybettiği toprak kazanımları(Makedonya,Dobruca,vb.)
- Rusların Sırbistan'a açık desteği sonucu Almanya-Avusturya Macaristan eksenine kaymak

d)Büyük Britanya

Nüfus: 400 milyon yaklaşık(46 milyon civarı İngiliz)

Yüzölçümü: 244.000 km2

Yönetim Biçimi: Meşruti Monarşi

Yaygın Dil: İngilizce

1800 yılında "Birlik Yasası" ile imparatorluk formunu kazanan Birleşik Krallık dünyanın en büyük kolonilerine sahip oldu ve 1914 yılına gelindiğinde dünyanın en büyük ekonomi ve donanma gücüne sahip bir deniz aşırı imparatorluktu. Bu güçlü imparatorluk elbette büyük savaşın kokusunu alınca kendi çapında hem diplomatik hem de askeri bir hazırlık içine girdi.1907 yılında Rusya ve Fransa ile ortak paydada bulunduğu bir üçlü itilaf imzalandı. Bu mutabakatın en büyük amacı o dönem bir başka yükselen güç Almanya ya karşı olası üç büyük imparatorluğun işbirliğiydi.Birleşik Krallığın en büyük askeri gücü donanmasındaydı.Dünyanın açık ara en güçlü donanmasına sahiplerdi ve bu gücü korumak ve kendi lehlerine kullanmayı isterler.Özellikle Süveyş kanalı aracılığı ile hammadde kaynakları olan Hindistan ile olan bağlantılarını korumak

ve Almanların Atlantik'e açılmasını engellemek ve onları kıta Avrupasında ablukaya almak donanmanın başlıca amaçlarındandı. Kısacası İngilizler Almanlarla rekabeti göze almıştı fakat ilk amaçları onları donanma gücüyle kısıtlayıp kaynaklarını tüketmekti. Aynı şekilde yeni keşfedilen Orta Doğu petroleri üzerinde de hak sahibi olmak istiyordu. Bu nedenle 93 Harbinden itibaren Osmanlı İmparatorluğu 'nun kopan parçalarını bir bir toplayarak bölgedeki nüfuzunu güçlendirmeye çalıştılar(Mısır ve Kıbrıs).Kısacası anakara Avrupa'dan izole kalmayı bırakmış,kıtadaki değişen güç dengesini tekrardan kendi 200 yıllık Güneş Batmayan İmparatorluklarını yakından ilgilendiren bir mesele olarak görmeye başlamışlardı.

Başlıca Motivasyonlar

- Dünya'nın 1 numaralı süper gücü konumunu denizaşırı etkisiyle korumak
- Avrupa'da değişen güç dengesinden gerekirse kan dökerek yararlanmak

e)Üçüncü Fransa Cumhuriyeti

Nüfus: 95 milyon (40 milyonu Fransız)

Yüz Ölçümü: 540.000 km²

Yönetim Biçimi: Parlamenter Cumhuriyet

Yaygın Dil: Fransızca

Cumhuriyet, dünyada istikrarlı kabul edilse de hem siyasi hem de ekonomik olarak önemli bir dönüşüm içindeydi. 1905'te mecliste kabul edilen Laiklik Yasası yıllardan beri süregelen imparatorluk, kilise ve devlet ilişkisine son vermişti. Ayrıca meclisinde bir sürü partinin söz hakkı bulunuyor, totaliter yapıdan çok sesli ve daha demokratik bir yapıya bürünüyordu. Bu durum sık sık yönetimin değişimine sebep oluyordu. Ekonomisi her ne kadar denizaşırı bir süper güç olsa da ağırlıklı olarak tarım ağırlıklı idi. Fakat ülke hem dünyanın başlıca finans ve yatırım merkezi olması hem de yüksek bir lüks, kozmetik ve sanat ticaretinden dolayı güçlü sayılırdı.

İç siyasette bu denli bir değişime nazaran dış siyasette yıllara göre stabil bir politika izledi. Bunun başlıca sebebi Almanlar ile Alsas-Loren bölgesinde yaşadıkları çekişme ve 1871'de imparatorluğun çöküşüyle biten Sedan

Savaşı'ydı. Almanlarla çatıştıkları bir başka bölge de Fas Eyaletiydi. Ülkenin dış siyasetini de ekseriyetle Alman karşıtlığı şekillendirdi ve önce Rusya(1894) sonra da İngilizlerle(1904) anlaşış Üçlü İtilafı(1907) tamamladı.

Fransızların temel amaçları yayılmaktan ziyade dış siyasette “dünya gücü” ünvanını koruyup bir taraftan Almanya ile olan hesabını kapatmak, diğer taraftan da değişken iç siyasi yapısını istikrara kavuşturup 1914'te yaptığı gibi asker alımı yasalarını değiştirmek ve milyonların silahlandığı bir ordu kurmaktı.

Başlıca Motivasyonlar

- 1871'de kaybettiği Alsas-Loren bölgesini geri almak için sert rövanşizm ve Alman Karşıtlığı
- 1905'te çıkan Laiklik Yasası sonrası dönemde devlet yapısında ve orduda sekülerleşme. Halk genelinde yayılan solcu akımlar
- Sömürge ve denizaşırı ticaret yolları için Avrupa'nın diğer devletleriyle ticari rekabet

f)İtalya Krallığı

Nüfus:38 milyon

Yüzölçümü: 301.000 km2

Yönetim Biçimi:Meşrutî Monarşi

Yaygın Dil: İtalyanca

Krallığını parça parça toplayan İtalya, aralarında olmak istediği “büyük güçler” kadar güçlü değildi. Genç devlette siyaset oldukça istikrarsızdı, parlamento sık sık karışıyor, hükümetler değişiyordu. Ülkede milliyetçilik yükselirken sanayileşen Kuzey ile geçimini tarımdan kazanan kırsal Güney arasındaki makas açılıyordu. İtalya sanayileşmeye çalışıyordu ama hâlâ Avrupa'nın gerisindeydi. Kuzeyde sanayi Milano, Torino, Cenova çevresinde yoğunlaşıyor, demiryolu ve ağır sanayi yatırımları artıyordu.

İtalyan ordusu boyutu için kaliteden ödün vermişti. Silah ve lojistik eksikleri vardı, donanması tam gelişmemişti, subay kadrosu modern değildi, askerlerin eğitimi düzensizdi.Trablusgarp Savaşıyla Akdeniz kontrolü hedefine bir adım daha yaklaşan İtalya, Balkanlar ve Adriyatik'te de etkisini artırmayı arzuluyordu. İtalyan İrredentizmi üzerine kurulan krallıkla

Avusturya-Macaristan İmparatorluğu arasındaki sınır anlaşmazlıklarının oluşturduğu gerilim üçlü ittifaktaki çatlakları tüm Avrupa'ya gösteriyordu. Büyük Savaşta İtalya müttefiklerinininkinden çok kendi çıkarlarını savunuyor.

Başlıca Motivasyonları

- Büyük güçler arasında yer almak ve Afrika sömürgelerine sahip olma isteği
- Trentino, Trieste ve Güney Tirol'ün de sahibi olarak Risorgimento ideasını gerçekleştirmek

g)Osmanlı İmparatorluğu

Nüfus:16 milyon(13 milyon Müslüman)

Yüzölçümü:2.550.000

Yönetim Biçimi:Meşrutî Monarşi

Yaygın Diller: Türkçe, Rumca,Ermenice, Kürtçe

Devlet-i Aliyye artık eski gücünü büyük ölçüde kaybetmişti, siyasi ve ekonomik açıdan zor durumdaydı; 19. yüzyılın tüm fermanlarına karşın Osmanlı kuruluşundan 600 yıl sonra Avrupa'nın Hasta Adamı olmuştu. Buna rağmen hâlâ çok geniş topraklara ve hayati bir konuma sahipti, varlığı büyük devletler için önemliydi. Balkanlardaki milliyetçi ayaklanmalar, toprak kayıpları ve Avrupa devletlerinin baskısı devleti yormuştu. Balkan Savaşları Osmanlı için büyük bir yıkım oldu, Rumeli'nin büyük kısmı kaybedildi. 1908'de 31 Mart olayları sonrasında İttihat ve Terakki Cemiyeti yönetiminde etkili hâle geldi. Devleti modernleştirmek ve toparlamak istiyorlardı. 1913'teki Halaskâr Zabitan ve Hürriyet ve İtilaf Cemiyeti'ne karşı yapılan Bab-ı Ali baskını sonrasında üç paşalar hükümeti yönetiminde sözü geçenler oldu.

Tarıma dayalı bir ekonomi sanayi ile yarışamazdı, Avrupalılar için bir ticaret merkezine dönüşürdü. Modernleşmeye çalışan ordunun eksikleri çoktu. Yabancı subaylar orduyu ve donanmayı eğitiyordu ancak teçhizatlar eski ve zayıftı. İngiltere, Fransa ve Rusya'nın Osmanlı'ya güveni dış borçları nedeniyle azdı. Rusya, Boğazlar ve İstanbul üzerinde hakimiyet kurmayı amaçlarken İngiltere Orta Doğu'da kendi çıkarlarını korumaya çalışıyordu. Osmanlı'nın

yalnızlığı 1914'te Enver Paşa tarafından yapılan gizli Osmanlı-Alman ittifakı ile kesin olarak sonuçlandı. Osmanlı'nın temel amacı toprak kayıplarını durdurmak ve devleti ayakta tutarak büyük devletler arasında yok olmamaktı. Kaybedilen toprakları geri alma isteği, Rusya korkusu, Enver Paşa'nın Almanya'nın savaşı kazanacağına dair inancı ve azınlık isyanları Osmanlı'yı her geçen gün daha da çaresiz bırakıyor.

Başlıca Motivasyonlar

- Rusya'nın sıcak denizlere inme ve boğazlarda hakimiyet kurma isteğine karşı sınırlarını koruyabilme
- Düyun-u Umumiye'nin yerel ekonomiye vurduğu darbe ve Avrupalı devletlerce bir yaptırım aracı olarak kullanılması
- Azınlık hakları bahane edilerek Avrupalı devletlerin iç politikaya müdahale etmesi
- Toprak bütünlüğünü Avrupalı devletlere ve azınlık isyanlarına karşı koruyabilme

ğ)Romanya Krallığı

Nüfus: 7.5 - 8 milyon

Yönetim Biçimi: Meşruti Monarşi

Yüzölçümü:137 bin km²

Yaygın Dil:Romence

1878 yılında bağımsızlığını ilan ettikten Kral 1. Carol himayesi altında iç siyasette sorunlarını çözmeye çalışıp karmaşık iç çatışmayı istikrara dönüştürmeyi hedeflerken dış siyasette Balkanların gizli hakimi olma edasıyla yanıp tutuşuyordu ve bunun için Avrupa'daki her büyük güçle ortak paydada buluşabilirdi. Fakat öncelikle Romanya'nın iç siyasetindeki temel bir sorunu çözmesi gerekiyordu. Büyük toprak sahipleri olan "Boyarlar" ile o dönem yeni yükselen sanayici ve tüccar aristokrasi arasında klasik bir muhafazakar-liberal çekişmesi hakimdi. Büyük ve ciddi boyutlu bir çekişme olduğu 1907 yılında çıkan ve kanlı bir şekilde bastırılan "Köylü İsyanı" en büyük örneğidir (Bazı kaynaklarda 10.000 kişinin öldürüldüğü söylenir).

Ekonomik açıdan ise Avrupa'nın en hızlı büyüyen ekonomilerinden biri olsa da hala istikrar ve refah açısından büyük devletlerle yarışamazdı ve onlardan gelen yatırımlara bağımlı sayılırdı. Diğer taraftan ülkenin güneybatısında bulunan petrol sahaları büyüymeye devam etmek için yepyeni bir boşluk niteliğindedi. Dış siyaset de en az içi kadar karmaşıktı. Ülke kurulduğundan beri dışarı doğru bir genişleme hareketi olan İredentizm, Transilvanya, Besarabya ve Dobruca'yı da içine kapsayan bir "Büyük Romanya" kurmayı hedefliyordu (Bulgaristan ve Yunanistan'ın genişleme hedefleriyle benzer). 2. Balkan Savaşı'na sonradan dahil olup Bulgaristan'dan Dobruca'yı almaları bu hedefte attıkları en somut adımdı.

Romanya'yı yöneten hanedanlık Alman kökenliydi (Hohenzollern) ve 1. Carol döneminde altyapılanma ve sanayi yatırımı önemli ölçüde Almanlardan geliyordu. Hatta Romanya tıpkı İtalya gibi "Gizli Antlaşma" ile Almanların müttefikiydi fakat hem yeni kral Ferdinand hem de politikacılar Almanlardan ziyade Fransızlara ittifak konusunda daha sıcak bakıyordu.

Başlıca Motivasyonlar:

- Transilvanya, Besarabya ve Dobruca'yı da içine alan "Büyük Romanya" ideali
- Gelenekselci "Boyarlar" ile yeni Aristokrat sınıf arasında çıkan feodalizm benzeri sınıf çatışması ve gelir eşitsizliği
- Yeni keşfedilen petrol rezervleri Romanya'nın Avrupa'daki ekonomik ve diplomatik nüfuzunu güçlendiriyor.
- Alman İmparatorluğu ve Avusturya Macaristan ile imzalanan gizli antlaşmanın halk ve siyasetçiler tarafından görmezden geliniyor olması

h) Rus İmparatorluğu

2026

Nüfus: 159,2 milyon

Yüzölçümü: 22.800.000 km²

Yönetim Biçimi: Meşrutî Monarşi

Yaygın Diller: Rusça, Diğer Slav Dilleri (Ukraynaca, Lehçe, vb.)

1914 öncesinde Rusya İmparatorluğu dünyanın en büyük devletlerinden biriydi. Toprak olarak devasa bir güce sahipti ama içeride ciddi sorunlarla uğraşıyordu. Rus Ayısı düşmanlarına korku salsada ekonomik, siyasi ve toplumsal açıdan stabil değildi. Son söz daima Çar II. Nikolai'da idi, halkın siyasi hakları sınırlıydı. 1905 Devrimi'nden sonra meclis benzeri Duma kurulmuştu ama çar hâlâ çok güçlüydü ve istediği zaman meclisi dağıtabiliyordu (1905 Devrimi Rus İmparatorluğu çapında geniş yankı bulan kitlesel siyasi eylemlerdir). Saldırıları, işçi grevleri, köylü ayaklanmaları ve askeri isyanlar şeklinde gelişmiştir. Olaylar sonucunda anayasal monarşiye geçiş yapılmış ve Çarlık Duması kurulmuş, çok partili seçimler yapılmış, 1906 Anayasası meydana getirilmiştir. Ancak Çarlık rejiminin yıkılması yönünde yapılan silahlı ayaklanma girişimleri başarısız olmuş ve bastırılmıştır.) Halkın büyük kısmı yönetimden memnun değildi ve özgürlük istiyordu.

Ekonomik olarak Rusya hızla sanayileşmeye çalışıyordu ama Batı Avrupa'nın gerisindeydi ve köylü nüfus aşırı fazlaydı. Özellikle Saint Petersburg ve Moskova gibi şehirlerde fabrikalar büyüyordu. Ancak köylüler çok fakirdi. Toprak dağılımı adaletsizdi ve sık sık kıtlık yaşanıyordu. Rusya'nın en büyük avantajı insan gücüydü. Milyonlarca askeri seferber edebilirdi ancak ordunun eğitimi zayıftı, teknolojisi Almanya kadar gelişmiş değildi, ulaşım sistemi kötüydü ve demiryolu ağı yetersizdi.

1904–1905'te Rus-Japon Savaşında Japonya'ya yenilmeleri büyük bir prestij kaybı yarattı. İşçi grevleri, köylü ayaklanmaları, devrimci hareketlerle boğuşan Rusya'da bazı kesimler (Bolşevik, Menşevik, sosyalist, anarşist vb) çar yönetimine karşı örgütleniyordu. Vladimir Lenin (Rus sosyalist devrimci ve politikacı. Marksist-Leninist ideolojinin fikrîsel önderi, Ekim Devrimi'nin lideri ve Sovyetler Birliği'nin kurucusu.) gibi isimler sürgünde oldukları ülkelerden devrimci fikirlerini yaymaya devam ediyordu. Kuzeyin Ayısını zor talimler bekliyordu

Başlıca Motivasyonlar

- Balkanlarda Panslavizm politikasını yürütmeye devam etmek
- Sıcak denizlere inmek ve boğazlar üzerinde nüfuz kazanmak
- Hızlıca endüstrileşerek Avrupalı komşularıyla yarışabilmek

1)Sırbistan Krallığı

Sırbistan Krallığı 1. Dünya Savaşı öncesinde Balkanlar'daki en hareketli ve en kritik devletlerden biriydi. Küçük ama etkisi büyük olan ülke özellikle Avusturya-Macaristan ile ciddi bir güç mücadelesi içindeydi. Sırbistan 1800'lerin sonlarında Osmanlı'dan bağımsızlığını kazanmıştı. 1903'te bir darbe ile Obrenović Hanedanı devrildi, yerine Karadjordjević Hanedanı geldi. Yeni yönetim daha milliyetçi ve Rusya'ya yakın bir politika izledi. Devlet içinde güçlü bir "Büyük Sırbistan" (Pan-Slavizm) ideali vardı. Amaç, tüm Güney Slavlarını birleştirmektir (özellikle Bosna, Hırvatistan ve Slovenya bölgeleri hedefteydi). Balkanlar'da nispeten küçük ama deneyimli bir orduya sahipti. 1912-1913 Balkan Savaşları'na katıldı, Osmanlı'ya karşı büyük toprak kazandı. Bulgaristan ile Makedonya'nın hakimiyeti için çatıştı ve ikinci Balkan Savaşı'nda Bulgarları yendi. Subay kadrosu içinde gizli milliyetçi örgütler vardı. En önemlisi "Kara El" (Black Hand) örgütüydü. Bu yapı, Avusturya'ya karşı gizli operasyonlar yürütüyordu. En önemli müttefiki Rusya İmparatorluğu'ydu. En büyük düşmanı ise Avusturya-Macaristan'dı. Özellikle Bosna-Hersek'in Avusturya tarafından ilhakı Sırbistan'da büyük öfke yaratmıştı. Almanya Avusturya-Macaristan'ın arkasındaki en güçlü destekçiydi. Sırbistan, Fransa ve Rusya'nın oluşturduğu blokla yakınlaşmıştı.

Ekonomisi büyük ölçüde tarıma dayalıydı ve sanayileşme çok sınırlıydı. Altyapı zayıftı (demiryolu ve sanayi gelişmemişti). Balkan Savaşları ekonomiyi daha da yıpratmıştı. Siyasi suikastlar ve darbeler oldukça yaygındı. Ordu içindeki gizli örgütler devlet kontrolünü zorlaştırıyordu. Milliyetçilik çok güçlüydü, bu da dış politikayı agresifleştiriyordu. Arşidük Franz Ferdinand'ın Saraybosna ziyareti yaklaşırken Sırp milliyetçiler dünya tarihine unutulmaz bir iz bırakmaya hazırlanıyor.

Başlıca Motivasyonlar

- Slav Ulusunun Koruyucusu" olarak gördükleri Rusya'yla işbirliği ve Avusturya'ya karşı çıkar ortaklığı
- Güney Slavlarını kendi bayrakları altında birleştirme arzusu(Yugoslavya kurmak)
- 1908'de Bosna'nın özerkliğinin elinden alınıp doğrudan Avusturya'ya bağlanmasıyla pekişen Avusturya'ya karşı slav milliyetçiliği
- Zayıf sanayi, tarım toplumu ve dışa bağımlı bir ekonomi

i) Yunanistan Krallığı

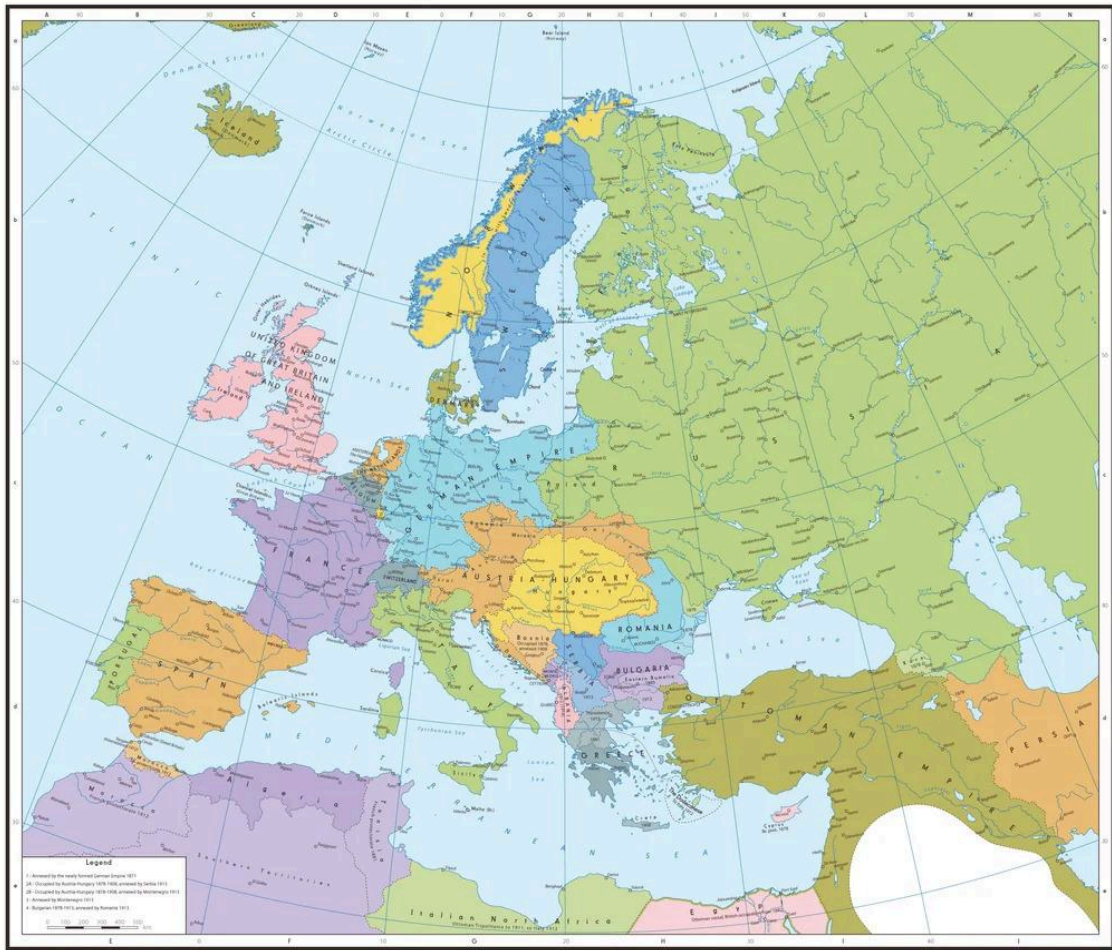
1832'den itibaren tamamen bağımsız olan Yunanistan Krallığı ilk günlerinde ekonomik ve siyasi istikrarsızlıklarla boğuşsa da yıllar içerisinde antlaşmalar ve Osmanlı'yla yapılan savaşlarla sınırlarını genişletti. 1. Balkan Harbinde Sırbistan, Bulgaristan ve Karadağ ile Osmanlı'ya karşı savaşan Yunanistan başlıca Selanik ve Makedonya'nın sahipliği hususlarında bir anlaşmaya varılamaması sonucu Bulgaristanla 2. Balkan Harbinde karşı karşıya geldi. Avrupa emin adımlarla savaşa doğru giderken Alman taraftarı bir kral ve İngiliz yanlısı bir başbakan Yunanistan'ı yalnızca siyasi olarak bölmekle kalmıyor.

Başlıca Motivasyonlar:

- Kral I. Konstantin ve başbakan Venizelos arasındaki anlaşmazlık
- Batı Trakya'nın Bulgaristan'ın elinde olması
- Anadolu'daki etnik Yunanların birleştirilmesi ve Konstantiniyye'nin geri alınmasıyla eski şanını yeniden kazanmayı öngören Megali İdea savvı

4-Ekler

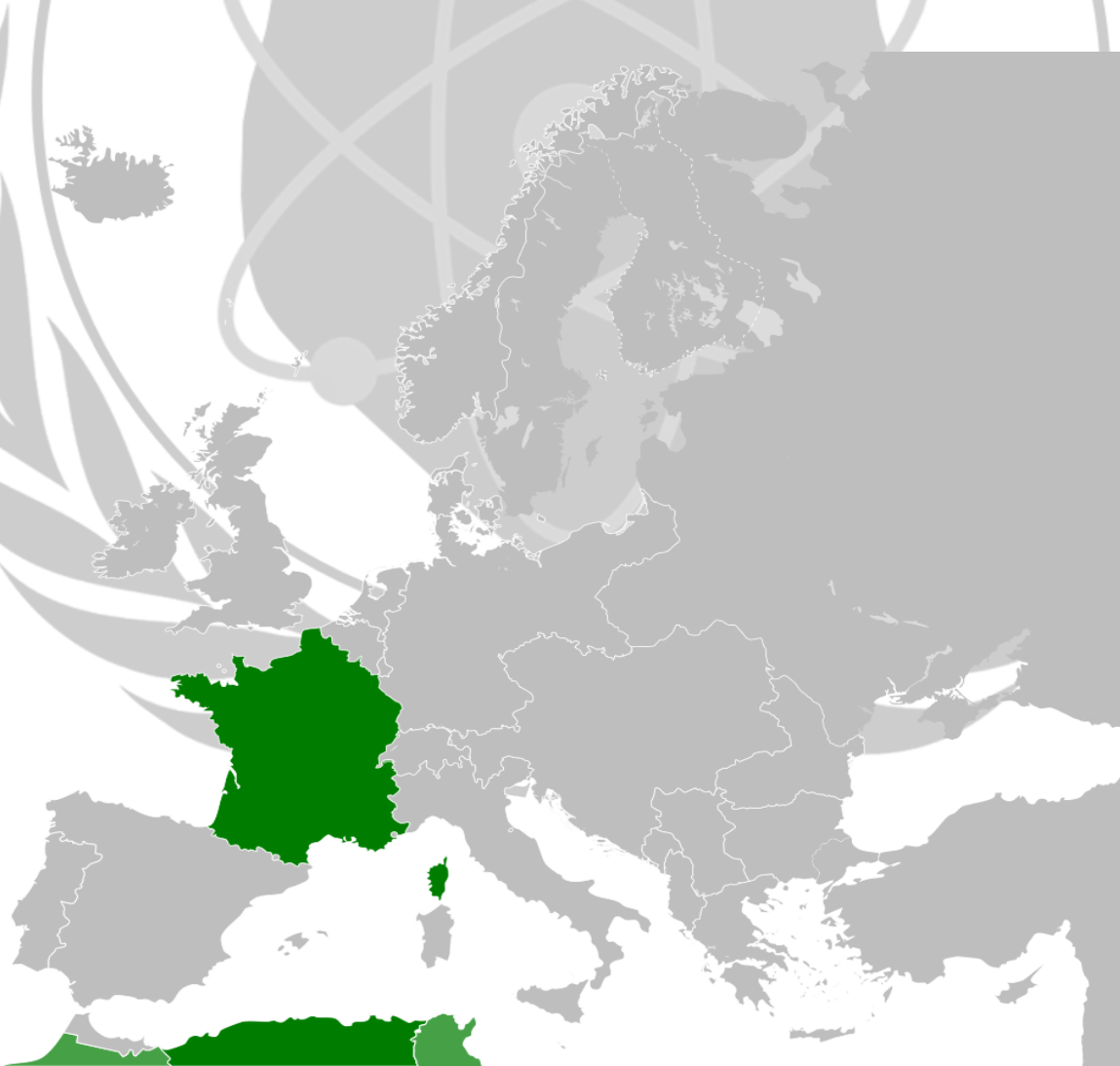
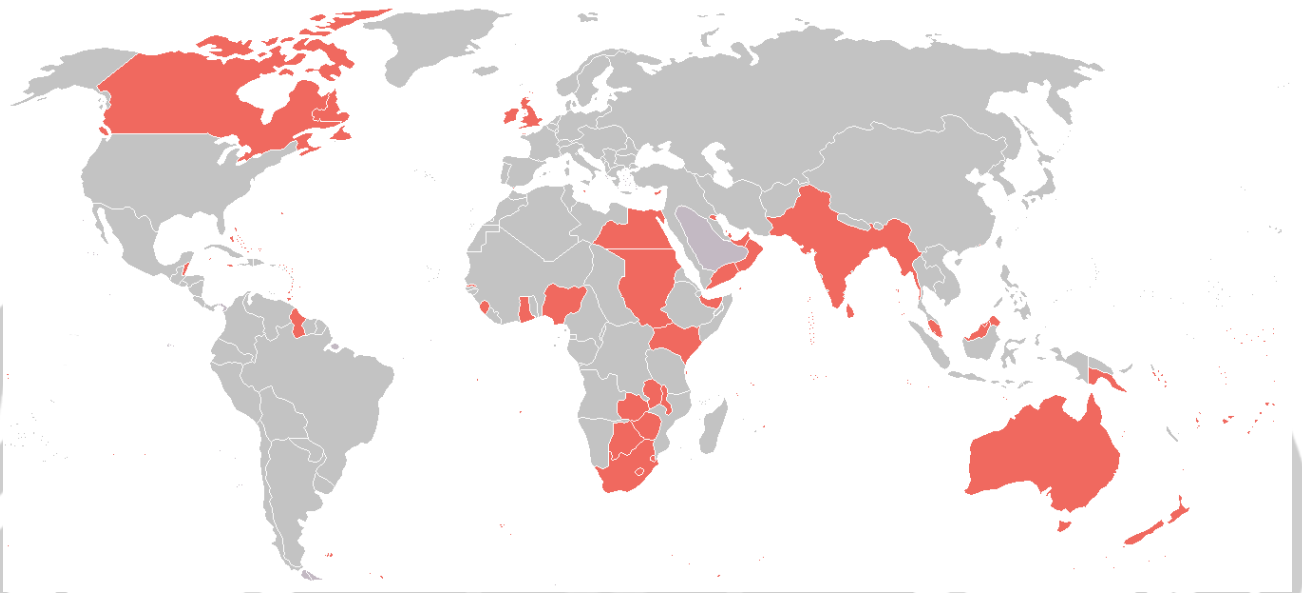
Europe before the First World War (1871-1914)

2026

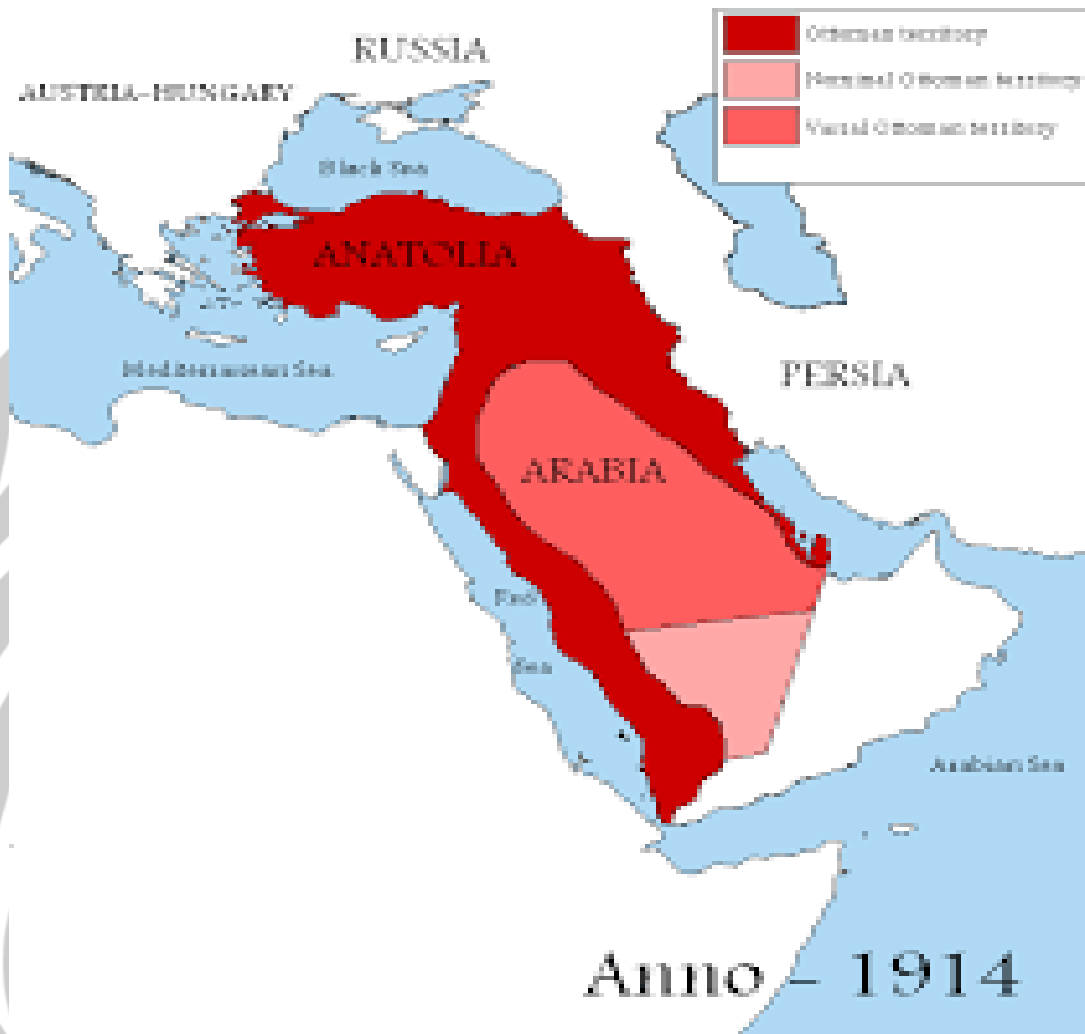

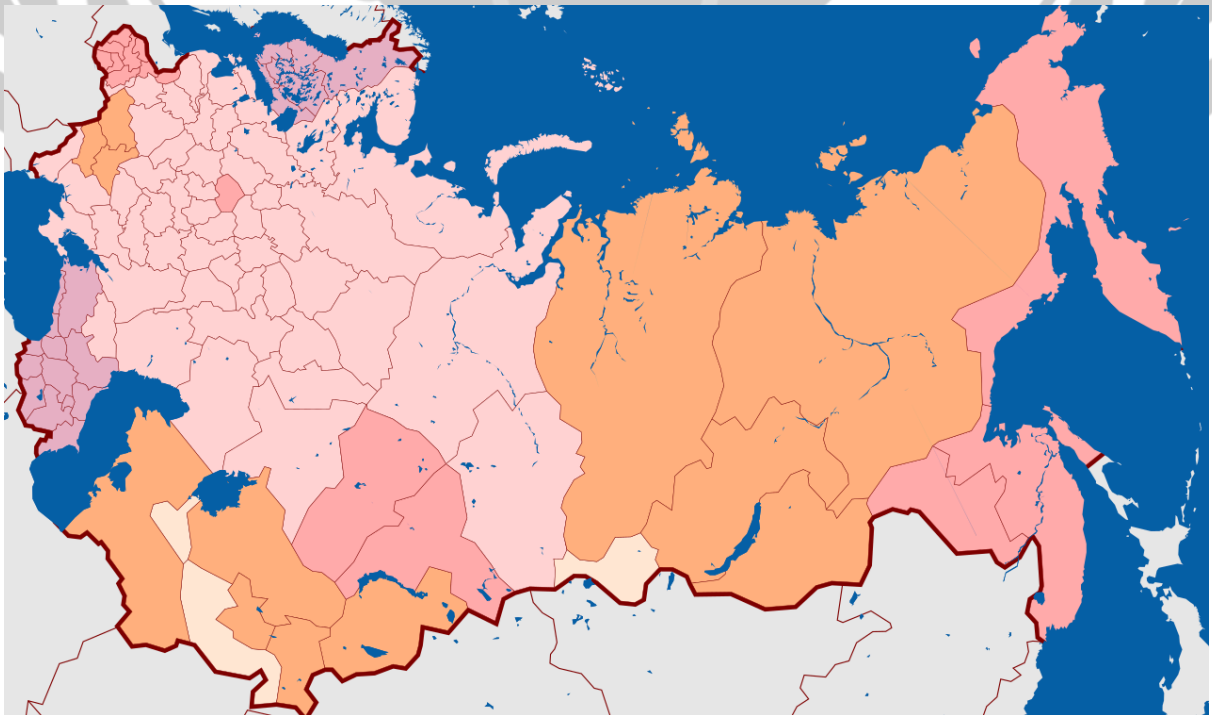

2026

2026